

בשבוע שעבר הרשיע בית המשפט המחוזי בתל-אביב את מרואן מורה, בן 26, בהריגה של ס', אישה בזנות, ובשיבוש מהלכי משפט. המציאות המושכת של הנשים בזנות מתגלה במלוא כאבה בהכרעת הדין הזאת. אט אט מתלכדים הפרטים המצמררים, האפלים, לתמונת דיוקן של חיי אישה בזנות.

בתחילה הוצג המקרה בתקשורת במנותק מהקשרו. כך לדוגמה בישרה כותרת במין סתמיות שכזאת – "חשד: צעיר דחף אישה אל מותה ממרפסת דירה בתל-אביב". בדיווחים הראשונים אפשר לחזות במשחק ההסתרה של התקשורת, אפשר לזהות את הלשון הנקייה המעלימה את הסיפור האמיתי – העיתונאים כלל לא דיווחו בתחילה כי "הצעיר" הוא לקוח-זנות, המואשם בהריגת אישה בזנות, ושמותה הוא תולדה של הקשר המר הזה.

השתלשלות האירועים המובאת בהכרעת הדין מגלה תמונה עגומה וחשוכה של דינאמיקה בין לקוח-זנות ואישה בזנות. ביום ה-18 ביולי 2013, בשעה 6 לפנות בוקר, פגש מורה את ס' שעסקה בזנות (אני בוחרת לא לציין את שמה המלא כדי לכבד את זכרה). הוא ביקש ממנה להילוות אליו לדירת המגורים שלו בדרך ההגנה בתל-אביב. מורה הציע לס' לקיים מגע מיני תמורת תשלום. הם הגיעו לביתו במונית. עובד בקיוסק ממול לבניין המגורים של מורה הבחין בהם כשנכנסו לבניין. לאחר קיום יחסי המין ס' דרשה ממורה תשלום. הוא נתן לה סכום כסף והתחולל ביניהם ויכוח על גובה התשלום. ס' דרשה עוד כסף. מורה נופף לנגד עיניה בשטר של 100 שקל אבל לא נתן לה אותו.

כעבור כשעה וחצי ראה אותם עובד הקיוסק יוצאים מהבניין ורבים. ס' השמיעה קול צעקה ומורה דחף את פניה בידיו. המריבה נמשכה כ-20-30 שניות ולאחר מכן הם חזרו פנימה אל הבניין. לאחר שחזרו לדירה נמשך ביניהם הוויכוח שנסוב על התשלום. הוויכוח התרחש בסלון שבדירה ובמהלכו הפעיל מורה שימוש מסוים בכוח כפי שמעידים סימני המאבק שנמצאו בגופה של ס'. בהכרעת הדין משורטטת זירת המאבק ביניהם – "מהסלון הגיעה ס' לחדר השינה, ומחדר השינה אל מרפסת הדירה ומן המרפסת צנחה אל מותה."

הלקוח, מורה, שגרם לנפילתה ממרפסת דירתו לרחוב, השליך לאחר נפילתה כל פריט וחפץ שהיה קשור אליה ויכול היה לקשור אותו למקרה (כולל אמצעי המניעה בו השתמשו). מורה נמלט מהדירה. מצלמות האבטחה שברחוב לכדו אותו חולף על פני ס', שהיתה שכובה על המדרכה במצב אנוש. בשלב הזה היא דיממה אבל הייתה בחיים. מורה לא סייע לה, הוא לא הזעיק עזרה, הוא הפקיר את ס' והניח לה למות. מורה, גנב בגדים מחבל כביסה באחת החצרות, החליף בגדים, והלך לפיצרייה הסמוכה. הוא התיישב, הזמין פיצה, נגס בה וסקר את הרחוב, תוך שהוא בוחן אם הזירה שקטה מתנועה. מבטו היה ממוקד בדירתו ובחן את הכניסה לביתו.

גופתה של ס' נמצאה על המדרכה כשהיא לבושה ותיק היד שלה כרוך סביב זרועה. אנשי מגן דוד אדום שהוזעקו למקום מצאו אותה במצב אנוש ולא נותרה להם כל אפשרות להחיות אותה. כעבור שעה וחצי חזר מורה לדירתו בדרך עקיפה מכניסה אחורית. לשאלת הבלשים שהמתינו לו בדירה, השיב: "הייתי בים."

על ספסל הנאשמים ניצבה הפעם הדמות האלמונית ביותר בענף הזנות – הלקוח. במשפט הישראלי – הלקוח אינו רגיל בישיבה על ספסל הנאשמים אלא אם כן עבר עברה של אונס או עבירות המתה (הריגה, רצח).

מורה נחקר בידי שלושה חוקרי משטרה שונים, התבטא באוזני מדובבים והציג מספר גרסאות שלא התיישבו האחת עם השנייה. בהכרעת הדין מצוין כי "הוא נתן גרסה 'מתפתחת', שתחילתה רחוקה מסופה כרחוק מזרח ממערב". עוד צוין ש"שקרו הם פרי מחשבה עקבית, ושהוא לא חשף אפילו פרט אחד מפרטי ההתרחשות לפני שהתברר לו שהחוקרים מודעים לפרט הנחשף". "לעדות הנאשם איני מייחס אף לא שמץ של אמון", ציין בהכרעת הדין, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב, השופט עודד מודריק. "הנאשם מסר גרסאות שקריות בחקירה המשטרה. כל אימת שמסר גרסה, העטה עליה אצטלה של 'אמת לאמיתה'. בכל פעם שמסר גרסה נוספת, דחה את 'גרסת האמת' הקודמת והציג 'אמת לאמיתה' אחרת תחתיה, שהתבררה, בתורה להיות שקר של ממש."

ועוד קבע השופט מודריק בהכרעת הדין: "הנה כי כן, ממצא העובדה המתבקש מן הראיות הנסיבתיות שלא נסתרו ולא הוקם בהן ספק, הוא שהנאשם גרם לנפילת המנוחה מן המרפסת אל המדרכה ובכך גרם למותה. אין כל צורך לקבוע באורח מדויק את האופן שבו גרם הנאשם לנפילתה של המנוחה. אין לי צורך לקבוע אם הוא עשה כן בדחיפת ידיים, בהכשלת רגליים, באמצעות נגיחה או באורח פיזי אחר. העיקר הוא שמדובר במעשה שעשה הנאשם תוך מודעות למעשהו ומתוך אדישות לאפשרות שהפלת המנוחה תגרום למותה."

אישה בזנות בתל-ברוך. צילום: ניר כפרי

הטריוויליזציה של הרוע

ס' היתה שקופה ללקוח-הזנות שדחף אותה אל מותה, שעבר על פניה כשהיא שרועה על המדרכה, מדממת והתעלם מקיומה; ס' היתה שקופה כל חייה למרבית החברה אבל היא משקפת במסלול חייה הטראגי את הנשים בזנות.

בפוסט "עוד מוות של אישה בזנות – המשך", ניסיתי להתחקות אחר מסלול חייה ולהפוך אותה לנראית. ניסיתי לתת קווים אנושיים לאישה בזנות שנמצאה מתה על המדרכה ותיק היד שלה כרוך סביב זרועה .

ס' היתה בת 47 במותה. שיערה הבהיר מיסגר פנים עייפות. כשהתבוננתי ארוכות בצילום תעודת-הזהות שלה היה נדמה לי שאני מזהה חיוך זהיר בזווית העיניים. ס' נולדה באוקראינה. בגיל צעיר היא עברה אונס. אביה עזב את הבית כשהיתה קטנה והיא גדלה באקלים אלים ובסביבה של עזובה נפשית – היא סיפרה שהיתה שקופה לאמה. מקטנות ספגה אלימות פיזית מאמה וחווה התעללות מצד אביה החורג.

בגיל 20 הפכה לאם צעירה. בתעודת הזהות מצוין שהיא גרושה. בגיל 23 עלתה לישראל. ס' חוותה שבר בהגירה לישראל. בגיל 26 החלה לעבוד בזנות. כעבור שנתיים החלה להשתמש בסמים – קריסטל וחגיגת בתוספת התמכרות לאלכוהול.

כשהיתה בת 33 ניסתה ס' לשנות את גורלה ולתפוס אמריקה. היא היגרה לארצות-הברית למשך עשור, אבל גם שם לא הצליחה להיחלץ מהזנות. היא עסקה בארצות-הברית בזנות ועד מהרה הסתבכה בעבירת סחר בסמים. היא נכלאה לשלוש שנים ועברה גמילה שלא מרצונה. כשחזרה לישראל ב-2009 הצליחה לראשונה בחייה במשך ארבעה חודשים לא להשתמש בסמים ולא לעבוד בזנות. אבל ס' חזרה למעגל הגיהנומי עד מהרה – היא חזרה להשתמש בסמים ונאלצה לעבוד בזנות כדי לממן את הסמים ששיכחו את העבודה בזנות.

ס' היתה הומלסית שנעה בין דירות לקוחות-זנות. בין לבין היא ישנה ברחוב והגיעה מעת לעת לישון בדירת החירום של תוכנית סלעי"ת בתחנה המרכזית הישנה. דירת החירום היא חלק ממערך שיקום, המאפשר לנשים בזנות החיות ברחוב לקבל מענה בסיסי – אוכל, מקלחת, לינה – ללא התחייבות מצדן לשיקום.

יפעת בן דוד-דרור, מנהלת דירת החירום לשעבר היתה איתה בקשר טיפולי חם. ב-2011 כתבה בן דוד-דרור על ס': "מחוסרת מקורות תמיכה וללא קשר עם בני משפחה, גרה עם גברים שונים ומתחלפים ללא מקום קבוע". וביום אחר כתבה: "היא מגיעה לדירת החירום באפיסת כוחות מטורפת. היא מגיעה – נעלמת – מגיעה – נעלמת".

"היא מיעטה לדבר על עצמה", סיפרה בן דוד-דרור. "כמו רבות מהנשים בזנות היא היתה אילמת בנוגע לחיים שלה, אבל אני יכולה להגיד שהיא היתה מלאת חן, אחת החמודות. היה בה טוב לב ושמחת חיים למרות שכבר היה ניכר שהיא היתה מיואשת לגמרי מהחיים".

במהלך שנת 2012 ניסתה ס' לבחור בנתיב אחר. היא עבדה באותה תקופה בזנות בבר-מועדון VIP הכולל חדרי צפייה ומשכיר חדרים לנשים בזנות בתחנה המרכזית הישנה. בעקבות אירוע אלימות מצמרר מצד לקוח במקום, שהותיר אותה כמעט ללא רוח חיים היא החליטה לנסות להיגמל מהסמים ולצאת מעולם הזנות.

בפברואר 2012 היא נכנסה למשך חודש למרכז גמילה והצליחה להתנקות מהסמים. כעבור חודש היא התקבלה להוסטל של תוכנית סלעי"ת, המציעה קורת גג למשך שנה ומסלול שיקומי-תעסוקתי לנשים המעוניינות לצאת ממעגל הזנות. ס' היתה נחושה בכל ליבה לעשות שינוי אבל נשרה כעבור יומיים.

היא המשיכה להיאבק להיחלץ מהסמים והזנות. היא פנתה למרכז היום של תוכנית סלעי"ת והשתלבה בטיפול המאפשר לה להגיע מדי יום למרכז הטיפולי ולהמשיך להיות בחיי הזנות. במרכז היום שוב ושוב צפה הטראומה שלה מהמקרה האלים של הלקוח שתקף אותה בבר-מועדון ה-VIP. זיכרונות ילדותה הלמו בה והיא סיפרה על אירועים קשים. היא דיווחה על דיכאון שהיא מרגישה, שקלה לקחת טיפול תרופתי וסיפרה על הפרעות אכילה. היא הצליחה בתקופה הזאת לשמור על הגמילה מסמים ועבדה בזנות. ניכר היה שהיא מנסה בכל כוחה לצאת מעולם הזנות אבל ביוני 2012 היא נשברה – היא חזרה לסמים, הפסיקה את הטיפול ונשאבה מחדש בכל הכוח ובכל הייאוש לשימוש בסמים ולחיי הזנות.

כשנה ותשעה חודשים לאחר המפגש האלים עם הלקוח במועדון ה-VIP, בתחנה המרכזית הישנה, שבו היא כמעט ואיבדה את חייה ובעקבותיו היא ניסתה להציל את עצמה וכשלה; כשנה ותשעה חודשים לאחר אותו מפגש אלים שזעזע את נפשה היא פגשה בלקוח-הזנות מורה שהביא למותה.

ס' משקפת בחייה ובמותה את הנשים בזנות – הפגיעות המינית בילדות, ההתמכרות לסמים, האלימות הברוטאלית של הלקוחות, הניסיונות שוברי הלב להיחלץ מהזנות והסמים. אלה הן התחנות השגרתיות בדרכה של כל אישה בזנות. מותה של ס' ממחיש את הסוף הידוע מראש של הנשים בזנות.

מקרי הרצח, ניסיונות הרצח, הפחד מהמוות וסכנת החיים הם חלק בלתי נפרד משגרת החיים של עובדי הזנות. בראיונות ובשיחות שערכתי לאורך השנים סיפרו לי נשים, גברים וטרנסג'נדריות על ניסיונות רצח שחוו ועל הפחד המלווה אותם בחיי הזנות. מרביתם מעדיפים לא לדווח למשטרה בגלל חוסר אמון ברשויות החוק. כשזה נגמר במוות התקשורת בקושי מגלה עניין אלא אם כן יש בסיפור פן סנסציוני.

מותה של ס' ממחיש באופן ברור שנשים בזנות הפועלות בזירות רחוב, בית הלקוח, מכוני ליווי או דירות דיסקרטיות "יוקרתיות" אינן בטוחות מהאלימות הקשה המופעלת נגדן. זירת הזנות היא תפאורה בלבד ואין בה להסתיר או לחפות על מעשי האלימות שנעשים באנשים הלכודים בזנות. רק לשם השוואה – 60 אחוז מהנשים העוסקות בזנות בהולנד בה מתקיימת הסדרת זנות מדווחות על אלימות מצד לקוחות.

צריך לחזור שוב ולקרוא את הפרטים היבשים הנמסרים בתמצות בהכרעת הדין ומספרים סיפור גדוש באטימות ורוע – איך לקוח-הזנות, מורה, עובר על פניה של ס', אחרי שאסף אותה אל ביתו, רואה אותה מוטלת במצב אנוש, רואה אותה מתייסרת ומדממת ומאפשר לה לגסוס. אדיש לאישה ששעות קודם לכן היה איתה.

המקרה הזה מאיר באור אפל את יחס הלקוח לאישה בזנות, שאינו רואה בה אדם. זאת המציאות היומיומית של הנשים בזנות. זאת הטריטוריה של הרוע של החברה כולה המפקירה את הנשים בזנות על המדרכות, שקופות, מדממות, מעורפלות, מסוממות, גוססות, מבלי לראות אותן בחייהן ובמותן.

[/http://blogs.haaretz.co.il/veredlee/1089](http://blogs.haaretz.co.il/veredlee/1089)